

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 190/2022
17.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Невенке Важић, Милене Рашић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Оливере Јованић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Суботици К 36/18 од 09.12.2021. године и Вишег суда у Суботици Кж1 12/22 од 14.01.2022. године, у седници већа одржаној дана 17.03.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Оливере Јованић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Суботици К 36/18 од 09.12.2021. године и Вишег суда у Суботици Кж1 12/22 од 14.01.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици К 36/18 од 09.12.2021. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. Кривичног законика па је осуђен на новчану казну у износу од 150.000,00 динара, који је окривљени дужан да плати у корист буџетских средстава, у року од 90 дана од дана правноснажности пресуде и одређено је да ће суд, уколико окривљени наведену казну не плати у остављеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом окривљени је обавезан да на име паушала плати суду износ од 5.000,00 динара, у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, као и трошкове кривичног поступка и трошкове заступања приватних тужилаца преко пуномоћника, о чијој ће висини бити одлучено посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Суботици Кж1 12/22 од 14.01.2022. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднела бранилац окривљеног АА, адвокат Оливера Јованић због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 3) и 4) и став 2. тачка 1) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) до 3) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев као основан и побијане пресуде укине или преиначи и одбије приватну кривичну тужбу и окривљеном досуди трошкове одбране.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је по оцени навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости наводи да се правноснажне пресуде заснивају на незаконитим доказима, на којима се према одредбама закона не могу заснивати и као такве доказе означава све доказе који су наведени у образложењу правноснажне пресуде истичући да се разликују од доказа које је суд извео на главном претресу.

Из списка предмета произилази да је првостепени суд у образложењу пресуде навео да је у току доказног поступка извео доказе саслушањем окривљеног АА, извршио увид у исказе сведока ББ, ВВ и ГГ и у исказ вештака Саше Крстића са главног претреса, као и упознавањем са писменом документацијом у списима - па је извршен увид у штампане странице са Фејсбук профила „АА“, које су приложене уз тужбу, као и у налаз и мишљење вештака Саше Крстића, те штампане фотографије са профила „АА“.

Врховни касациони суд налази да је првостепени суд правноснажну одлуку донео искључиво на основу доказа изведених током поступка, које је све доказе идентично навео и у образложењу побијане пресуде, без икаквих одступања, због чега су изнети наводи захтева, оцењени као неосновани.

Поред тога, бранилац у захтеву, означавајући као незаконите доказе исказе сведока ББ, ВВ и ГГ и исказ вештака Саше Крстића, истиче да је суд у ове исказе извршио увид и исте прочитао на главном претресу, пре правноснажности решења Основног суда у Суботици К 1030/21 од 06.12.2021. године, од које одлуке је према наводима захтева, зависило да ли искази ових лица са ранијег главног претреса могу бити прочитани или иста морају поново бити испитана непосредно на главном претресу.

Из списка предмета произилази да је решењем Основног суда у Суботици К 36/18 од 08.11.2021. године одлучено да се сведоци ББ, ВВ и ГГ и вештак Саша Крстић, који су већ испитани на ранијем главном претресу, неће поново испитивати, већ ће се у њихове исказе извршити увид.

Против наведеног решења жалбе су изјавили бранилац окривљеног, адвокат Оливера Јованић и окривљени АА, лично. Из списка даље произилази да је жалба браниоца окривљеног изјављена против наведеног решења одбијена као неоснована решењем Основног суда у Суботици Кв 1001/21 од 24.11.2021. године, док је о жалби окривљеног одлучено решењем тог суда Кв 1030/21 од 06.12.2021. године и иста је тим решењем одбачена као неблагоприятна. Бранилац окривљеног је након тога изјавила жалбу против решења Основног суда у Суботици Кв 1030/21 од 06.12.2021. године, у складу са правном поуком о праву на подношење жалбе у року од 3 дана од достављања решења, о којој жалби је одлучено решењем Вишег суда у Суботици Кж2 362/21 од 27.12.2021. године.

Из списка предмета такође произилази да је у исказе сведока ББ, ВВ и ГГ и вештака Саше Крстића, суд је извршио увид и исте извео као доказ, на главном претресу одржаном дана 09.12.2021. године.

Врховни касациони суд налази да су тачни наводи захтева да је првостепени суд у предметне исказе извршио увид и исте прочитао на главном претресу (одржаном дана 09.12.2021. године), пре него што је решење којим је одлучено да искази наведених сведока и вештака могу бити прочитани, постало правноснажно дана 27.12.2021. године.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, околност да је суд предметне исказе прочитао на главном претресу, у моменту док решење о томе да ли искази наведених сведока и вештака могу бити прочитани, још није постало правноснажно, није од утицаја на законитост и правилност побијаних пресуда, имајући у виду да је, иако касније, правноснажном одлуком суда одлучено да се сведоци ББ, ВВ и ГГ и вештак Саша Крстић, који су већ испитани на ранијем главном претресу, неће поново испитивати, већ ће се у њихове исказе извршити увид.

Надаље, указујући на исту повреду закона, бранилац у поднетом захтеву указује на још један незаконит доказ – неоверене фотокопије фотографија профила приложене уз тужбу и у вези са тим истиче да суд у исте није могао извршити увид, већ их је требало приказати или у њих извршити увид приказом Фејсбука и провером постојања спорног профила.

Одредбом члана 112. тачка 26) Кривичног законика прописано је да се исправом сматра сваки предмет који је подобан или одређен да служи као доказ какве чињенице која има значај за правне односе, као и рачунарски податак.

Према одредби члана 139. став 1. ЗКП, исправу по службеној дужности или на предлог странака прибавља орган поступка или подносе странке, по правилу, у оригиналу.

Одредбом члана 405. став 4. ЗКП прописано је да се исправе које се користе као доказ, уколико је то могуће, подносе у оригиналу.

Одредба члана 419. став 2. ЗКП прописује да је суд дужан да на основу савесне оцене сваког доказа појединачно и у вези са осталим доказима изведе закључак о извесности постојања одређене чињенице.

Према одредби члана 16. став 1. ЗКП судске одлуке се не могу заснивати на доказима који су непосредно или посредно, сами по себи или према начину прибављања у супротности са Уставом, овим закоником, другим законом или општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, осим у поступку који се води због прибављања таквих доказа, док је чланом 84. став 1. ЗКП прописано да докази који су прибављени противно члану 16. став 1. тог законика (незаконити докази) не могу бити коришћени у кривичном поступку.

Тачни су наводи истакнути у поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног да се, између осталог, пресуда заснива на фотокопијама фотографија Фејсбук профила окривљеног, које су приложене као доказ уз поднету кривичну тужбу.

Међутим, сходно цитираним законским прописима, чињенице у кривичном поступку се могу доказивати свим доказима осим онима који су сами по себи или по начину прибављања у супротности са одредбом члана 16. став 2. ЗКП, дакле и неовереном фотокопијом фотографија профила. Самим тим, у ситуацији када није могуће прибавити исправу у оригиналу, што је у конкретном случају у питању (обзиром да је Фејсбук профил окривљеног угашен), није искључена могућност употребе фотокопије исправе. Да ли неоверена фотокопија исправе представља недозвољени доказ јесте фактичко питање у сваком конкретном случају и зависи од тога да ли постоји или не постоји сумња у њену аутентичност и веродостојност, а самим тим и да ли је таква исправа подобна да служи као доказ какве чињенице, која има значај за правне односе.

У конкретном случају, наведене фотокопије, по оцени овога суда, не представљају доказе на којима се пресуда не може заснивати и поред тога што је бранилац током поступка и у жалби оспоравала њихову аутентичност и веродостојност. Ово стога што Врховни касациони суд налази, не упуштајући се при томе у оцену правилности и потпуности утврђеног чињеничног стања, да је аутентичност и веродостојност тих доказа, сходно члану 419. став 2. ЗКП, проверена извођењем других доказа, који су суду били на располагању, посебно обављеним вештачењем и исказима сведока.

Поред тога, исте наводе - усмерене у правцу оспоравања веродостојности фотокопија које су достављене уз кривичну тужбу и самим тим постојања профила окривљеног на друштвеној мрежи Фејсбук, садржане у захтеву за заштиту законитости, бранилац окривљеног истицала је и у жалби изјављеној против пресуде Основног суда у Суботици К 36/18 од 09.12.2021. године, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и за прихватање као правилног правног становишта првостепеног суда из кога произилази да вршење увида фотографије – штампане странице профила приложене уз тужбу, представљају законит доказ на коме се може заснивати пресуда (страница 6. и 8., последњи став и страница 7. и 9. први став образложења првостепене

пресуде), на страни 3. у првом ставу, образложења пресуде Вишег суда у Суботици Кж1 12/22 од 14.01.2022. године, изнео разлоге које у свему као јасне и правилне, прихвата Врховни касациони суд и на исте упућује, сходно одредби члана 491. став 2. ЗКП.

Са свега изнетог, а супротно изнетим наводима захтева, Врховни касациони суд налази да у конкретном случају није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, на коју се захтевом за заштиту законитости неосновано указује.

Бранилац окривљеног, као разлог подношења захтева, само формално истиче повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, због које је подношење захтева за заштиту законитости, дозвољено. Међутим, по оцени Врховног касационог суда, наводима захтева - да је одлука о казни превисока и необразложена, бранилац заправо указује на повреду члана 441. став 1. ЗКП и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, које у смислу члана 485. став 4. ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, због чега се у разматрање ових навода није упуштао.

Поред овога, битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 4) ЗКП, бранилац окривљеног образлаже наводима, да су у доношењу побијаних пресуда учествовале судије које нису изабране случајним избором и да је суд незаконито мењао поступајуће судије у поступку, уз позивање на општу одредбу члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, којом је предвиђено подношење захтева за заштиту законитости уколико је окривљеном повређено или ускраћено људско право и слобода окривљеног или другог учесника у поступку које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, а то је утврђено одлуком Уставног суда или Европског суда за људска права.

Међутим, како уз захтев, бранилац окривљеног није доставила одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, која се односи на окривљеног или другог учесника у поступку, сходно члану 484. ЗКП, то се Врховни касациони суд у оцену и разматрање ових навода захтева, није упуштао.

Надаље, Врховни касациони суд се, сходно члану 489. став 1. ЗКП, није упуштао ни у оцену истакнутих битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1), 9) и 10) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, због којих је подношење захтева дозвољено окривљеном преко браниоца, обзиром да исте нису образложене нити произилазе из садржине захтева.

Осталим наводима захтева, бранилац окривљеног указује на повреду члана 428. ЗКП, указујући на несагласност у погледу датума доношења правноснажне првостепене пресуде, те надаље као разлог подношења захтева истиче и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 2) и 11) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, суштински указујући да је изрека пресуде неразумљива, да су разлози пресуде нејасни, да о чињеницама које су предмет доказивања постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини исправа или записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника, да суд у току главног претреса није

правилно применио неку одредбу законика, што је било од одлучног утицаја на доношење законите и правилне пресуде, те да је пресуду донео стварно ненадлежни суд.

Поред тога, бранилац оспорава утврђено чињенично стање и полемише са изведеним доказима и њиховом оценом, износећи сопствено виђење догађаја и сопствену анализу доказа, која је другачија од оне која је изнета у правноснажној пресуди, чиме по оцени Врховног касационог суда, указује на повреду члана 440. ЗКП.

Како према одредби члана 485. став 4. ЗКП, битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 2) и 11) и став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, те повреде чланова 428. и 440. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног касационог суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле, ни дозвољени разлози за подношење захтева за заштиту законитости од стране окривљеног, преко браниоца, то се овај суд у разматрање и оцену изнетих навода захтева, није упуштао.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић